

Тема. Ліна Костенко. Роман у віршах «Маруся Чурай». Центральні проблеми твору — митець і суспільство, індивідуальна свобода людини

Мета: допомогти учням осмислити проблеми та ідеї твору, з'ясувати їхнє багатство й глибину, естетичну привабливість; розвивати навички виділення елементів композиції, сюжету, характеризування образів, їх порівняння; поглиблювати вміння висловлювати власне ставлення до вчинків, морального вибору героїв; виховувати тверді моральні переконання, повагу до мистецтва та митців.

Очікувані результати: учні вміють характеризувати проблеми й образи твору, висловлювати власне ставлення до них, визначати художні засоби характеротворення.

Обладнання: портрет письменниці, видання твору, ілюстрації до нього.

Тип уроку: формування вмінь та навичок.

Перебіг уроку

I. Мотивація навчальної діяльності учнів.

Оголошення теми й мети уроку

Вступне слово викладача.

III. Формування вмінь та навичок

Читання напам'ять уривків з роману.

Евристична бесіда.

- Розкажіть про історичні події, що відбувалися в Україні в період життя Марусі Чурай.
- Як, на вашу думку, вони впливали на становлення духовного світу дівчини?
- Чи можна сказати, що Маруся стояла осторонь визвольних змагань свого народу, адже вона не бере участі у війні?
- У чому виявляється її суспільна активність?
- Знайдіть у тексті твору виступ Івана Іскри перед суддями на захист Марусі та універсал Богдана Хмельницького аналогічного змісту.
- Як сама Маруся Чурай бачить місце людини в житті свого народу?
- Визначте громадянську позицію тих героїв, діяльність яких вона схвалює, і тих, чию поведінку вважає аморальною.
- Як героїня реагує на ті криваві події, що принесли горе на рідну землю? Пригадайте її роздуми та емоції при вигляді зруйнованих сіл, сплюндрованого Києва, втікачів з Волині, що вмирають з голоду.
- Чи залишилася б у пам'яті стількох поколінь Маруся Чурай, якби вона стояла осторонь життя свого народу, його боротьби за волю і державність?

Інтерактивна вправа «Мозковий штурм».

Визначте тему роману у віршах Ліни Костенко.

Робота в групах.

Схарактеризуйте образи.

I група — Маруся Чурай.

II група — Гриць Бобренко.

III група — Іван Іскра.

IV група — Полтавська громада.

V група — образ України.

III. Закріплення знань, умінь та навичок

Проблемні запитання та завдання.

- Кого з героїв можна порівняти, за якими позиціями; кого протиставити?
- Назвіть твори класиків літератури, що підтверджують високу роль мистецтва в житті людини, суспільства.

Міні-диспут.

- Як ви думаєте, чи винна Маруся у смерті Гриця Бобренка? Чи можна простити їй гріх заради її таланту?

Дослідницька робота.

Проведіть невелике дослідження щодо художньої майстерності роману у віршах «Маруся Чурай».

IV. Підбиття підсумків уроку

Інтерактивна вправа «Мікрофон».

- Твір Ліни Костенко «Маруся Чурай» справив на мене враження...

V. Домашнє завдання

Вміти аналізувати роман у віршах Ліни Костенко «Маруся Чурай», висловлювати власну думку про його героїв та проблеми, в ньому порушені.